

לאן מוביל המסע בצופים?

תפקידה של תנועת הצופים להקים ולפתח מסגרות חינוכיות ערכיות בכל רחבי הארץ, שבוגריהן יפעלו ליצירת חברת מופת בישראל. לשם כך, החניך יעבור מסע צופי חווייתי, שיחזק ויעמיק את ערכיו ויעצב את זהותו לאור דמות הצופה הבוגר.

דמות הצופה הבוגר/ת

הצופה הבוגר הינו אזרח טוב ומועיל, המקיים הלכה למעשה את מידות הצופה ופועל ברוח ההבטחה הצופית. אהבת הארץ והעם בליבו של הצופה והוא פועל להעמקת הקשר שבין המורשת היהודית לחיים במדינת ישראל. הצופה הבוגר חושב באופן ביקורתי, רגיש למצוקות חברתיות, ופועל לשינוי ולתיקון פני החברה, לקידום ערך כבוד האדם וחירותו ולשמירה על הזכויות של כל פרט וקבוצה. הצופה הבוגר יפעל מתוך סובלנות וקבלת האחר ליצירת מכנה משותף וערבות הדדית בין שונים-שווים בחברה הישראלית.

המנון הצופה

כתבה חנה קסל, בתו של אריה כרוך, 1939.

היה נכון למלא חובתך
נאמן לעמך ולארצך
בכל עת לזולת תעזור
חוקתך הצופה שמור תשמור
היה נכון נכון תמיד
היה נכון נכון תמיד
היה נכון חוקתך לשמור
היה נכון נכון תמיד
היה נכון נכון תמיד
היה נכון חוקתך לשמור

עשר מידות הצופה

1. הצופה דברו אמת.
2. הצופה נאמן לעמו, למדינתו ולשפתו.
3. הצופה חבר מועיל בחברה, אוהב עבודה ועוזר לזולת.
4. הצופה רע לכל אדם ואח לכל צופה.
5. הצופה אדיב.
6. הצופה אוהב את החי והצומח ומגן עליו.
7. הצופה איש משמעת.
8. הצופה אינו נופל ברוחו.
9. הצופה חסכן.
10. הצופה טהור בדיבורו ובמעשיו.



בתנועת הצופים ברחבי העולם נערכו "עשרת הדיברות" לצופה בסגנון פשוט ומובן לילד, ובנוסח של "מצוות עשה", שכן הדגשת החיוב עדיפה על פני השלילה. מידה היא היכולת להבין כיצד נכון לפעול. יש שטוענים שאפשר להסתייע במידות כדי לפתור כל סיטואציה או דילמה בין מדריך לחניך.

"צופים - חייהם ומעשיהם תפארת לאדם. מצוינים הם במעלות של צופיות: יכולים למצוא דרך מוצא בכל מקום ומקום, להוטים הם לעזור איש לרעהו, ופועלים הם למען טובתה של המדינה."

(לורד ר. באדן פאול, מתוך "צופיות לבני הנעורים")

מידות הצופה משקפות תפיסה אוניברסלית והומנית, מעין חוקה בסיסית שאפשר לכוון עליה חברה.

ההבטחה הצופית

**הנני מבטיח הבטחה שלמה
לעשות ככל שביכולתי
למען עמי, ארצי ומולדתי
לעזור לזולת בכל עת
ולקיים את חוקת הצופה.**

בטקס ההבטחה מבטיח הצופה-הטירון בשכבה ח' לחיות ולפעול על פי עקרונות התנועה. ההבטחה היא עניין שברגש לא פחות משהיא עניין שבשכל. בטקס זה החניך מוכתר בתואר "צופה", והוא מתבקש להזדהות הזדהות פנימית מלאה עם כל התוכן הצפון במושג זה. נוסח ההבטחה נהוג בתנועת הצופים ברחבי העולם, בשינויים קלים ובהתאמות לאופי החברה.

מרגע שהבטיח, הצופה זכאי להצדיע את הצדעת הצופה המסורתית.